Inspiroivaa oppimista podcasteja tuottamalla

23.5.2022

Sosiaali- ja terveysalalla yhteistyö- ja kommunikointitaidot ovat tärkeitä. Siksi alan opetuksessa hyödynnetäänkin paljon yhdessä tekemistä pienryhmissä ja vuorovaikutuksellisia oppimistehtäviä (Almendingen ym., 2019). Viime vuosina erilaisten digitaalisten ratkaisujen kuten verkkototeutusten, videoiden ja podcastien suosio oppimisen edistäjänä on kasvanut. Myös näitä voidaan toteuttaa yhteistyössä, monenlaisia työelämätaitoja harjoitellen (Lee ym., 2008).

Podcastilla tarkoitetaan digitaalista äänitallennetta, jota voidaan suoratoistaa ja ladata tietokoneelle tai mobiililaitteelle kuunneltavaksi (Gnaur & Huttel, 2016). Podcastit ottavat hyvin huomioon myös erilaisen oppijat, esimerkiksi kuuntelemalla oppivat tai oppijat, jotka kaipaavat liikettä oppimisen tueksi (Lee ym., 2008). Podcasteja voi kuunnella liikkuessa tai esimerkiksi matkustaessa, mikä auttaa optimoimaan ajankäyttöä. SeAMKissakin opettajat ovat tuottaneet podcasteja sairaanhoitajaopiskelijoiden opetusmateriaaliksi (Keskinen & Haapala, 2021). Oppimista voivat edistää myös opiskelijoiden itsensä tekemät podcastit (Almendinge ym., 2019; Gnaur & Huttel, 2016).

Ikääntymisen asiantuntija (YAMK) -opiskelijoilla podcastien tuottaminen toimi oppimisen välineenä Ikääntyneiden kuntoutus ja aktiivinen arki -opintojaksolla keväällä 2022. Podcasteja tehdessään opiskelijat olivat aktiivisia tiedontuottajia, eivät vain passiivisia vastaanottajia. He keksivät podcastille nimiehdotuksia, joista voittajaksi äänestettiin ”Kaiken Ikää”.

Opiskelijat tuottivat pienryhmissä kaikkiaan kahdeksan podcast-jaksoa lukupiirityöskentelyssä opiskeltuun, opintojakson teoriatietoon pohjaten. Lukupiirikeskustelunsa innoittamina he päättivät podcast-jaksonsa aiheen, suunnittelivat joustavan käsikirjoituksen ja kutsuivat podcastiin keskustelijan tai keskustelijoita sekä nauhoittivat podcast-keskustelun. Teknisessä toteutuksessa käytetiin Spotifyn Anchor-alustaa ja sen

tallennus- ja editointityökaluja. Käytännössä alustaa käytettiin opintojakson aikana yksillä tunnuksilla siten, että jokaiselle ryhmälle oli luotu oma jaksonsa, jota he työstivät. Podcast-jaksoja ei julkaistu vielä opintojakson aikana vaan niitä kuunneltiin luonnostilassa.

Podcasteissa asiantuntijat puhuivat ikääntyneiden mielen hyvinvoinnista, sairaalahoidon aikaisesta fyysisen aktiivisuuden edistämisestä, muistisairaan lääkkeettömästä hoidosta, ikääntymisen uudesta kulttuurista, etähoiva- ja virkistyspalveluista, sekä muistisairauden huomioivasta sisustussuunnittelusta. Ääneen pääsivät myös ikääntyneet itse, kun 95-vuotias Maire kertoi arjestaan ja kokemuksistaan niin omaishoitajana kuin -hoidettavana. Lisäksi aktiivisina ikääntyvät Kaija ja Jorma pohtivat osallistumisen merkitystä ja iäkkäitä ihmisiä yhteiskuntamme voimavarana. Kaikilta podcasteihin osallistuneilta pyydettiin ja saatiin kirjallinen suostumus podcastin julkaisemiseen opiskelijaryhmälle mutta myös avoimesti kaikille saataville. Julkaistuista podcast-jaksoista on muidenkin mahdollista oppia.

Opiskelijat kuuntelivat kaikki Kaiken Ikää -podcastit omalla ajallaan ja niiden aiheisiin palattiin lähipäivänä kontaktiopetuksen paneelikeskusteluissa. Keskusteluissa kunkin aiheen käsittely syveni, kun monia eri ammattialoja edustavat opiskelijat jakoivat näkemyksiään ja kokemuksiaan sekä pohtivat yhdessä. Moniammatillinen, eri mittaiseen työ- ja elämänkokemukseen perustuva keskustelu on ylemmän ammattikorkeakoulutuksen rikkaus. Näissä vuorovaikutustilanteissa asiantuntijuus ja verkostot vahvistuvat.

Opiskelijoiden tuottamat podcastit ja niihin liittyvät paneelikeskustelut mahdollistivat kollektiivisen oppimisen. Prosessi vahvisti monia jatkuvan oppimisen ja tulevaisuuden työelämäosaamisen kannalta tärkeitä taitoja. Kriittinen ajattelu, ongelmanratkaisu, yhteistyö, viestintä ja vuorovaikutus, joustavuus, tiedon hallinta ja analysointi sekä luovuus ja moniammatillisuus ovat keskeisiä työelämän metataitoja (Opetushallitus, 2019). Lisäksi podcasteissa tuli esille runsaasti ikääntymisen asiantuntijuuden alaspesifiä tietoa. Opettajien näkökulmasta katsottuna opintojaksolle ei olisi ollut mitään mahdollisuutta saada vierailijoiksi näin montaa alansa huippuasiantuntijaa kuin mitä opiskelijat olivat podcasteihinsa kutsuneet. Lisäksi kohderyhmän eli ikääntyneiden ääni saatiin kuuluviin, mikä ei sekään usein toteudu opettajajohtoisessa opetuksessa.

Podcastien toteutuksessa opintojaksolla sekä opettajat että opiskelijat olivat uuden äärellä. Opettajilta toteutus vaati opintojakson toteutuksen huolellista suunnittelua, käytännön toteutuksen pohtimista sekä selkeää ohjeistusta opiskelijoille. Luonnollisesti toteutuksen esittely opiskelijoille myös jännitti opettajia, sillä toteutusmuoto vaati opiskelijoilta paljon. Opettajien näkökulmasta oli tärkeää luoda kannustava ilmapiiri ja mahdollisuus siihen, että podcast-jaksot jäävät pelkästään opintojakson sisäisiksi opiskelumateriaaleiksi. Tämä olisi ollut täysin sallittua ja silti oppimistavoitteet olisivat voineet täyttyä. Valmiita tuotoksia kuunnellessaan opettajat tunsivat suunnatonta ylpeyttä opiskelijoista ja heidän heittäytymisestään ja asiantuntemuksestaan. Tunne menetelmän toimivuudesta oppimisen edistäjänä vahvistui, kun opiskelijat antoivat lähipäivän paneelikeskustelujen yhteydessä pääasiassa positiivista palautetta opintojakson toteutuksesta ja olivat suunnitelleet jo uusien, seuraavan kauden jaksojen, toteutuksia.

Opiskelijoiden näkökulmasta podcastien tuottaminen oli uusi ja mielenkiintoinen tapa oppia. Aivan alussa tosin saattoi jännittää se, osaako podcastin tehdä. Huoli osaamisesta osoittautui kuitenkin turhaksi, sillä podcastin tekninen toteutus oli helppoa ja yhteistyö omassa pienryhmässä kantoi lukupiirityöskentelystä aina podcastin varsinaiseen toteuttamiseen saakka. Ikääntymisen asiantuntija -ryhmän opiskelija Pia Ahtola kuvaa prosessia seuraavasti:

Tämän tehtävän äärellä tiedon syventäminen aiheesta ”lääkkeettömät hoitomuodot muistisairaan arjessa” tapahtui kuin varkain taustamateriaaliin tutustumisen ja podcastin tekemisen myötä dialogissa ryhmän kanssa. Mahtava juttu, että opinnoissa syvennetään osaamista sekä opitaan samalla tärkeitä ja nykyaikaisia taitoja kuten Spotifyn Anchorin käyttöä. Oli myös antoisa kokemus asettua haastattelijan rooliin ja kuulla Maija Juneksen kaltaista geriatrian asiantuntijaa. Seuraavia jaksoja odotellessa.

Tämän opintojakson kokemuksen perusteella voimme suositella opiskelijoiden tuottamia podcasteja osaksi oppimisprosessia. Kaiken Ikää -podcastsarja on julkaistu Spotifyssa. Kaikki kymmenen jaksoa ovat kuunneltavissa: Kaiken Ikää | Spotify-podcast**Katri Turunen, yliopettaja, SeAMKMerja Hoffrén-Mikkola, yliopettaja, SeAMKIkääntymisen asiantuntija YAMK-opiskelijat**

Lähteet:

Almendingen K, Torbjørnsen A, Sparboe-Nilsen B, Kvarme LG, Saltyte Benth J 2021. Small Group Student-Produced Podcasts Were Favoured as Assignment Tool for Large-Scale Interprofessional Learning: An Exploratory Study Among Health, Social Care, and Teacher Education Program. Front. Educ. 6:622716. doi: 10.3389/feduc.2021.622716

Gnaur, D., & Huttel, H. 2016. Podcasting for Teaching and Learning in Higher Education. (1. edition – Open Access ed.) Aalborg Universitetsforlag. Higher Education Practices Series No. 2.

Keskinen, N, & Haapala, T. 2021. Podcastit opetuksen tukena : HOPEPODI ideasta toteutukseen. @SeAMK verkkolehti. https://lehti.seamk.fi/hyvinvointi-ja-luovuus/podcastit-opetuksen-tukena-hopepodi-ideasta-toteutukseen/

Lee J.W.M., McLoughlin C. & Chan A. (2008) Talk the talk: Learner-generated podcasts as catalysts for knowledge creation. British Journal of Educational Technology, Vol 39 (3), 501 – 521. DOI:https://doi.org/10.1111/j.1467-8535.2007.00746.x

Opetushallitus. 2019. Osaaminen 2035. Osaamisen ennakointifoorumin ensimmäisiä ennakointituloksia. Raportit ja selvitykset 2019:3. Saatavilla: https://www.oph.fi/sites/default/files/documents/osaaminen_2035.pdf